

PRIORITETI AZTN-a ZA 2026. GODINU:

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: AZTN) kao samostalni i neovisni regulator nadležan za zaštitu tržišnog natjecanja na svim tržištima nastoji osigurati i doprinijeti nesmetanom funkcioniranju tržišta za potrošače, poduzetnike i gospodarstvo u cjelini kroz održavanje otvorenog tržišta, međusobne konkurencije i inovativnosti, učinkovitog tržišnog natjecanja otklanjanjem zapreka koje su nastale ili koje mogu nastati ograničavanjem tržišnog natjecanja.

U ostvarenju svojih ovlasti, AZTN postupke vodi primjenom Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, dalje: ZZTN) i paralelno primjenom EU prava, odnosno članaka 101. i 102. Ugovora o funkcioniranju EU-a (dalje: UFEU). U 2026. jedan od prioriteta jest i rad na izmjenama i dopunama ZZTN-a kako bi se zakonodavni okvir u potpunosti uskladio s EU pravnom stečevinom, preporukama OECD-a ali i prije svega kako bi doveo do poboljšanja postojećih zakonskih odredbi za koje je primjena u praksi pokazala da ih je potrebno dopuniti ili pojasniti, drugačije urediti. Cilj je stoga izmjenama zakona prilagoditi tekst zakona na način koji će doprinijeti njegovoj boljoj primjeni i pritom doraditi pojedine pravne institute kao i uvesti neke nove koji bi mogli potaknuti još jači odvratajući učinak u provedbi zakona. Zakonodavni okvir u području zaštite tržišnog natjecanja ažurirat će se donošenjem izmijenjene Uredbe o kriterijima za izricanje novčane kazne i Uredbe o kriterijima za oslobođenje ili umanjenje novčane kazne.

Naglasak rada AZTN-a i u ovoj godini ostaje na utvrđivanju, suzbijanju i sankcioniranju najtežih povreda Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja kao što su zabranjeni sporazumi između poduzetnika, zlouporabe vladajućeg položaja, kao i otkrivanju i utvrđivanju iskorištavanja značajne pregovaračke snage kupaca nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi dobavljačima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima te sankcioniranju takvih postupanja u provedbi Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom (daje: ZNTP), kao još jednog od propisa iz nadležnosti AZTN-a.

U 2026. godini AZTN usmjerava svoje prioritete rada u odnosu na one sektore koji najviše utječu na dobrobit potrošača, na postupanja koja mogu imati najsnažniji učinak na razvoj tržišnog natjecanja, te na područja u kojima postoje određeni problemi ili rizici za uspostavu učinkovitog tržišnog natjecanja, kao i na ona koja mogu pozitivno utjecati na inovacije, produktivnost i otpornost tržišta.

Stoga će AZTN-a svoje aktivnosti uz rješavanje tekućih predmeta u svom radu u 2026. godini posebno usmjeriti na **sljedeća prioritetna tržišta:**

a) Trgovina na malo hranom i mješovitom robom

Navedeno tržište, ostaje i dalje u prioritetima provedbe i praćenja, prije svega putem sektorskog istraživanja predmetnog tržišta koje AZTN provodi dugi niz godina kako temeljem ZZTN-a, tako i provedbom ZNTP-a. Bez obzira na činjenicu da prema postojećem zakonodavnom okviru, AZTN nema ovlast regulatora cijena niti u jednom sektoru, AZTN će u svrhu primjene načela javnog interesa u provedbi i promicanju tržišnog natjecanja, upravo na ovom tržištu postupati u okviru svojih zakonskih ovlasti i nadležnosti koristeći pritom sve raspoložive alate iz oba zakona. I u tom smislu će sukladno svojim ovlastima i nadležnostima ispitati potencijalne zabranjene sporazume ili usklađena djelovanja između poduzetnika, nastaviti strogo pratiti postupanja, ugovore i način poslovanja kupaca poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda s njihovim dobavljačima te utvrđivati postoje li dostatne indicije za pokretanje postupka za eventualni zabranjeni sporazum između trgovaca ili neka nepoštena trgovačka praksa u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima.

b) Elektroničke komunikacije

U sektoru elektroničkih komunikacija, koji je značajan i u svakodnevnom životu poduzetnika i građana koji koriste elektroničke komunikacijske usluge, i dalje postoje postupanja koja ukazuju na moguće zabranjene dogovore, pa se u tom smislu nastavljaju predmeti u kojima AZTN provodi postupke i utvrđuje različite vrste povreda na tržištu elektroničkih komunikacija, kao što su zabranjeni sporazumi ili zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika.

c) Energetika

Polazeći od velikog značaja sektora energetike za gospodarstvo Republike Hrvatske i dobrobit potrošača, osobito u kontekstu trenutnih nepovoljnih energetskeg kretanja izazvanih geopolitičkim utjecajima, AZTN u 2026. godini nastavlja i u ovom sektoru pratiti stanje na tržištu i odnose među sudionicima na tom tržištu, te voditi postupke u segmentima energetskeg tržišta na kojima se uoče indicije za eventualna zabranjena postupanja.

d) Građevinski sektor

Sektor građevine ima značajan udjel u gospodarstvu osobito u javnoj nabavi što je dodatno naglašeno uslijed potresne obnove koje se provodi u cijeloj Republici Hrvatskoj. Ujedno je riječ o sektoru u kojem su povrede prava tržišnog natjecanja tradicionalno vrlo česte. Slijedom navedenog, AZTN je među svoje prioritete sektor uvrstio i sektor građevinarstva u kojem se će se uz istraživanje tržišta provoditi i

eventualni postupci radi utvrđivanja zabranjenih sporazuma između poduzetnika u ovom sektoru, primarno se usmjeravajući na moguće zabranjene sporazume u javnoj nabavi.

e) Digitalna tržišta-platforme za usluge prijevoza

AZTN će nastaviti pratiti razvoj digitalnih tržišta i odnose na tim tržištima a osobito tržišne odnose, uvjete poslovanja i modele posredovanja povezane s naručivanjem usluga prijevoza putnika putem elektroničkih aplikacija.

Povećana potražnja za uslugom prijevoza putnika koje se naručuju putem digitalnih platformi kao i sve češće korištenje takvih digitalnih aplikacija ukazuje na značajan porast ovoga tržišta, kao i na potrebu njihova bližeg praćenje sa stajališta tržišnog natjecanja, uključujući strukturu tržišta, uvjete pristupa tržištu, načina funkcioniranja digitalnog posredovanja, odnosa među konkurentima i postupanja digitalnih platformi s obzirom na njihov položaj na tržištu.

U postupanju na svim navedenim prioritetnim tržištima, AZTN će nastaviti **surađivati sa sektorskim regulatorima** te će nastavno na prošlogodišnju inicijativu AZTN-a zajedno s njima održati drugi godišnji stručni skup regulatora

Fokus i dalje na najtežim povredama ZZTN-a

U 2026. AZTN ostaje usmjeren na **otkrivanje i sankcioniranje zabranjenih sporazuma između poduzetnika na svim tržištima**. Sklapanje zabranjenih horizontalnih sporazuma (kartela) između poduzetnika koji su konkurenti i kojima oni dogovaraju cijene ili druge parametre tržišnog natjecanja, dijele tržišta, međusobno si dodjeljuju kupce ili lokacije na kojima će prodavati svoje proizvode ili usluge, dogovaraju rabate, definiraju opseg proizvodnje i čitavu djelatnost kojom se bave, dogovaraju svoje ponašanje i uvjete koje će postaviti u postupcima javne nabave predstavljaju najtežu povredu prava tržišnog natjecanja koje nanosi najveću štetu gospodarstvu i potrošačima.

Pritom kod otkrivanja i dokazivanja zabranjenih horizontalnih sporazuma značajan prioritet ostaje na **zabranjenim sporazumima između poduzetnika konkurenata-ponuditelja u postupcima javne nabave**. Navedena vrsta zabranjenih sporazuma nanosi izrazito veliku štetu gospodarstvu, državnom proračunu i u konačnici potrošačima jer može dovesti i do 20 posto većih cijena javnih ugovora. AZTN nastavlja jačati kapacitete za rad s digitalnim dokazima te razvijati i primjenjivati odgovarajuće analitičke i digitalne alate, uključujući alate temeljene na umjetnoj inteligenciji, radi učinkovitijeg otkrivanja zabranjenih sporazuma.

Pritom se nastavlja uspješna i korisna suradnja s resornim Ministarstvom gospodarstva i s Državnom komisijom za kontrolu postupaka javne nabave (DKOM). Upravo u svrhu pravovremenog prepoznavanja mogućeg zabranjenog dogovora između ponuditelja na natječajima u postupcima javne nabave tijekom 2026. dovršit će se provedba projekta pomoći (TSI) s OECD-om, Europskom komisijom i nekoliko država članica EU (Austrija, Bugarska, Cipar, Grčka, Rumunjska) u kojem Republika Hrvatska ima ulogu vodeće zemlje i koji je obuhvatio niz edukacija o suzbijanju zabranjenih sporazuma u javnoj nabavi za različite dionike u sustavu javne nabave (naručitelji, pravosudna tijela i udruženja poduzetnika). Na kraju projekta se u 2026. očekuje usvajanje priručnika najboljih praksi, kao i nastavak pojedinih aktivnosti kao primjerice daljnjih zajedničkih radionica AZTN-a i drugih institucija na ovu temu.

U kontekstu otkrivanja zabranjenih sporazuma, AZTN će u 2026. godini nastaviti promovirati **značaj pokajnika za otkrivanje kartela** i potaknuti prijave pokajnika za oslobođenje ili umanjenje kazne, poduzetnika-sudionik kartela koji prvi pristupi AZTN-u prijavi kartel te podnese dokaze o tom kartelu.

Nadalje, s ciljem da AZTN dobije što više saznanja o mogućim povredama tržišnog natjecanja poticat će se i dalje primjena **digitalnog on line alata za anonimnu prijavu (anonimni zviždači)** putem koje svatko može uz potpunu zaštitu anonimnosti prijaviti zabranjene sporazume ili druge povrede ZZTN-a putem web stranice AZTN-a.

U provedbenim prioritetima AZTN-a ostaje otkrivanje, ispitivanje i kažnjavanje **zlouporaba vladajućeg položaja** poduzetnika kao također teških povreda propisa o zaštiti tržišnog natjecanja posebno kada se šteta njihovog postupanja negativno odražava na pristup novih inovativnih poduzetnika ili na njihov daljnji razvoj na tržištu uz negativan učinak na tržišno natjecanje, strukturu tržišta i potrošače.

Osim navedenih prioritetnih područja suzbijanja najtežih povreda prava tržišnog natjecanja, rad AZTN-a nastavlja se i u području **ocjene koncentracija** poduzetnika koji se spajaju, pripajaju ili osnivaju novog poduzetnika čime se štiti tržište od budućih negativnih učinaka koncentracija na tržištu kojima se može značajno narušiti tržišno natjecanje, a osobito ako je takvo narušavanje tržišnog natjecanja posljedica jačanja postojećeg ili stvaranja novog vladajućeg položaja sudionika koncentracije.

U skladu s ulogom AZTN-a kao nacionalnog koordinatora u suradnji s Europskom komisijom u provedbi Akta o digitalnim tržištima koji uređuje nadzor postupanja tzv. nadzornika pristupa (velikih digitalnih platformi), AZTN će nastaviti pratiti razvoj **digitalnih tržišta** i jačati svoje kapacitete za praćenje regulatornih i tržišnih pitanja povezanih s velikim digitalnim platformama. Neovisno o provedbi aktivnosti povezanih s Aktom o digitalnim tržištima, AZTN će u 2026. godini nastaviti jačati institucionalne i stručne kapacitete u području **umjetne inteligencije** i drugih naprednih digitalnih alata. U tom kontekstu nastavlja se i provedba projekta tehničke pomoći (TSI) s Europskom komisijom i državama članicama EU-a, u kojem Republika Hrvatska,

putem AZTN-a, uz Francusku sudjeluje kao jedna od vodećih država članica. U 2026. godini sukladno postojećim resursima, AZTN će primarno provesti **sektorsko istraživanje onih tržišta** na kojima je najveći učinak na potrošače kao što je trgovina na malo mješovitom robom. Dodatno, AZTN će u slučaju sumnje o učinkovitom funkcioniranju nekog tržišta ili novonastalim okolnostima na pojedinom tržištu koje utječu na tržišno natjecanje pokrenuti dodatna sektorska istraživanja.

Značajna aktivnost AZTN-a ostaje i dalje davanje **stručnih mišljenja** na prijedloge propisa i na važeće propise te ukazivanje na potrebu izmjene postojećih propisa i nacрта propisa koji nisu u potpunosti sukladni pravu tržišnog natjecanja ili propisima o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom. S tim u vezi očekuje se i aktivni doprinos adresata mišljenja o usvajanju prijedloga ili primjedbi iz mišljenja AZTN-a. Primjerice, AZTN je u 2026. već dao mišljenje na Prijedlog novog Zakona o javnoj nabavi koji je svojim sadržajem u dijelu koji se odnosi na zabranjene sporazume između ponuditelja u javnoj nabavi značajan i za provedbu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja. U tom smislu AZTN je predložio postrožene mjere kod poduzetnika za koje je odlukom tijela za zaštitu tržišnog natjecanja utvrđen zabranjeni sporazum u postupku javne nabave u smjeru njihova isključivanja iz sudjelovanja u daljnjim postupcima javne nabave tijekom određenog razdoblja čime bi se postigao značajan i snažniji odvratajući učinak od ove vrste povreda.

Kao trajni prioritet, AZTN će i ove godine nastaviti provoditi sve aktivnosti usmjerene na **promicanje znanja** o tržišnom natjecanju i zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, te jačanja svijesti o značaju poštivanja navedenih propisa držanjem edukacija od strane stručnjaka AZTN-a za različite kategorije dionika ili organiziranjem skupova, što je već započeto okruglim stolom na temu zelene tranzicije i tržišnog natjecanja u suradnji s Poslovnim dnevnikom održanim u prvom tromjesečju 2026.

U međunarodnoj suradnji u području zaštite tržišnog natjecanja kao prioriteti izdvajaju se redovna suradnja i aktivnosti u okviru Europske mreže tijela za zaštitu tržišnog natjecanja (ECN) pri čemu će AZTN u 2026. godini u Zagrebu biti domaćin sastanka jedne od radnih skupina ECN-a. Također, među prioritetima ostaju aktivnosti povezane s pristupanjem

Republike Hrvatske u OECD, redovito sudjelovanje u Odboru za tržišno natjecanje OECD-a kao i rad na ispunjenju preostalih srednjoročnih i dugoročnih preporuka OECD-a Odbora za tržišno natjecanje, uključujući i priprema izmjena ZZTN-a.

Stabilna provedba ZNTP-a

Uz nadležnosti AZTN-a koje se odnose na zaštitu tržišnog natjecanja, u dijelu nadležnosti AZTN-a u području **utvrđivanja nepoštenih trgovačkih praksi između kupaca i dobavljača poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda**, u 2026. se nastavlja s provedbenim aktivnostima, prije svega okončanjem upravnih postupaka od

kojih je dio pokrenut na temelju rezultata ispitivanja usklađenosti ugovora i načina poslovanja s odredbama ZNTP-a. Ako se nakon provedenih preliminarnih analiza utvrdi postojanje indicija da je pojedini kupac sa značajnom pregovaračkom snagom u odnosu na pojedini konkretni poslovni odnos povrijedio odredbe ZNTP-a, AZTN će pokrenuti upravne postupke. Nadalje, u planu je nastaviti provoditi ispitivanja usklađenosti poslovanja kupaca poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda s odredbama ZNTP-a i u odnosu na kupce poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koji djeluju na drugim razinama opskrbnog lanca, dakle koji ne spadaju u kategoriju trgovaca u maloprodaji i otkupljivača, primjerice kupci u distributivnom dijelu lanca. Pored toga, u povodu predstavljenih informacija (uključujući i anonimnih) o mogućem nametanju nepoštenih trgovačkih praksi, AZTN provodi ispitivanje sadržaja ugovora i načina poslovanja kupaca poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, kao bi utvrdio postoje li indicije za pokretanje upravnih postupka u smislu odredbi ZNTP-a.

Također u dijelu **međunarodne suradnje** u području zabrane nepoštenih trgovačkih praksi je redovna suradnja i aktivnosti u okviru europske mreže provedbenih tijela za pitanja nepoštenih trgovačkih praksi (*UTP Enforcement Network*), osobito u svjetlu usvajanja Uredbe (EU) 2026/697 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2026. o suradnji među provedbenim tijelima odgovornima za provedbu Direktive (EU) 2019/633 o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima (koja s primjenom započinje 10. rujna 2027.) kao i aktivnosti vezane uz sudjelovanje u radnim skupinama u okviru donošenja propisa vezanih uz zabranu nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima na razini EU te aktivno sudjelovanje na raznim međunarodnim konferencijama i sastancima u vezi s nepoštenim trgovačkim praksama. Isto tako, u okviru regionalne suradnje predviđena je pomoć i aktivna suradnja AZTN-a s državama iz regije koje tek uvode u svoje zakonodavstvo propise o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi što će se nastaviti u 2026.

Također, jedan od prioriteta bit će i suradnja u raspravama vezanim uz najavljene izmjene i dopune Direktive 2019/633 o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima.

Institucionalni prioriteti AZTN-a

Jedan od kontinuiranih i važnih prioriteta AZTN-a u 2026. ostaje **jačanje resursa**, prije svega zapošljavanje nužnih stručnjaka budući da su trenutno postojeći kapaciteti i dalje ograničeni. Naime, postupci koje AZTN vodi su dugotrajni i složeni te uz specifična stručna znanja zahtijevaju i provedbu opsežnih pravnih i ekonomskih analiza te dokaznih radnji. Uspjeh procesa zapošljavanja ovisit će o mogućnosti privlačenja i zadržavanja stručnog kadra u uvjetima tržišta rada i konkurencije usporedivih poslodavaca odnosno interesu za rad u AZTN-u koji se posljednjih godina smanjuje s obzirom na nižu razinu plaća u odnosu na usporediva tijela i privatni sektor.

U tom smislu, prioritet i u 2026. ostaje edukacija i kontinuirano stručno usavršavanje radnika AZTN-a okviru raspoloživih financijskih sredstava koje između ostaloga uključuje i stručnu praksu za jednog radnika u Europskoj komisiji.

Odnosi s medijima AZTN-a ostaju također prioritet u dijelu komunikacije s javnošću koji se ostvaruje kroz otvorenost prema medijima, dijeljenje relevantnih informacija iz prakse i uzajamno povjerenje.

Zaključno, navedena prioritetna područja djelovanja AZTN-a određena su u svrhu učinkovitijeg rada i racionalnog usmjeravanja resursa AZTN-a na ona područja koja imaju poseban značaj s obzirom na težinu mogućih povreda ili njihov učinak na gospodarstvo i potrošače. Istodobno, te prioritete valja pratiti uz nužnu razinu fleksibilnosti koja je potrebna kako bi AZTN tijekom godine mogao pravodobno reagirati na neke nepredviđene okolnosti, razvoje ili događaje na tržištu koji mogu zahtijevati postupanje od strane AZTN-a radi očuvanja učinkovitog tržišnog natjecanja na tržištu Republike Hrvatske